

[Grafisch Lyceum Amsterdam]

Jaarverslag 2004

Inhoud

[pag. nr.]

Kerngegevens
Bericht van het bestuur
Inleiding

Hoofdstuk 1 Grafisch Lyceum Amsterdam

Kernactiviteit
Missie
Strategische positionering
Organogram (Bijlage)
Beleid en prestaties

Hoofdstuk 2 Onderwijs

Onderwijsvernieuwing
Kwaliteitszorg en examinering
Opleidingsaanbod
Kerncijfers deelnemersaantallen
Grafisch Media Instituut

Hoofdstuk 3 Personeel en Organisatie

Onderwijsorganisatie
Ondersteuning
Management
Carrièrepatronen en loopbaanontwikkeling
Integraal personeelsbeleid
Kengetallen
In de praktijk

Hoofdstuk 4 Huisvesting en ondersteunende diensten

Huisvesting
Ondersteunende diensten

Hoofdstuk 5 Financiën

Bijlagen:

Organogram
Afkortingen

Kerngegevens

Naam van de school
Grafisch Lyceum Amsterdam

Gegevens overeenkomstig Basis Registratie Instellingen (BRIN)
BRIN-nummer: 02PA
Instituut: Grafisch Lyceum Amsterdam
Postadres: Postbus 67003
1060 JA Amsterdam

Locaties: Dintelstraat 15, Amsterdam
Contactweg 36, Amsterdam
Baroniestraat 7, Amsterdam

Denominatie: algemeen bijzonder

Samenstelling van het bestuur

bestuur	vertegenwoordiger van	functie
P.G. Kwak	KVGO	voorzitter
R.J. Laenen	FNV Kunsten Informatie en Media	secretaris
C.A. Verberne	KVGO	penningmeester
F.P.M. Haselaar	FNV Kunsten Informatie en Media	tweede penningmeester
L. van den Berg	KVGO	bestuurslid
J. Bleeker	CNV Media	bestuurslid

college van bestuur		
J.A. de Haas MBA		voorzitter

Bericht van het bestuur

De Stichting voor Grafische en Communicatie Opleidingen houdt het Grafisch Lyceum Amsterdam in stand. Het stichtingsbestuur houdt toezicht op het college van bestuur overeenkomstig het Raad van Toezicht model. Het college van bestuur stelt jaarlijks een beleidsagenda op die gebaseerd is op de meerjaren strategie van het Grafisch Lyceum Amsterdam. In de beleidsagenda voor 2004 worden de behaalde resultaten van het afgelopen jaar en plannen voor het komende jaar op een aantal hoofdonderwerpen vastgelegd (positie van de instelling, vernieuwing en innovatie van het onderwijsaanbod, kwaliteit van het onderwijs, financiële beleidscijfers, investeringen en personeels- en ICT-beleid). De uitwerkingen in de beleidsagenda bieden het bestuur informatie voor toezicht op het totale beleid, de kwaliteit van het onderwijsbeleid, de continuïteit van de instelling en de doelmatige besteding en allocatie van publieke middelen.

Het Grafisch Lyceum Amsterdam zet het ambitieuze programma van de afgelopen jaren voort, waarbij bijna gelijktijdig vier grote zaken worden aangepakt:

- de doorontwikkeling en implementatie van het vernieuwde onderwijs;
- de structurele uitbouw en borging van het systeem van kwaliteitszorg en wijze van examineren;
- de herinrichting van de onderwijsorganisatie rondom docententeams;
- de realisatie van een aanpassingsprogramma voor de huisvesting, toegesneden op onderwijsconcept, groei en de toekomst.

Over deze onderwerpen kunt u in dit jaarverslag meer lezen.

De leiding en alle medewerkers krijgen van het bestuur een pluim voor de tentoongespreide doortastendheid, voortvarendheid en volharding bij deze omvangrijke inspanning.

Het Grafisch Lyceum Amsterdam vervult de aan haar toegekende maatschappelijke opgaven naar verwachting, afgaande op de resultaten van de beleidsagenda voor 2004. De instelling levert beroepsgekwalficeerde mensen van goede kwaliteit af aan de arbeidsmarkt in de sector waarvoor wordt opgeleid en besteedt de aan haar ter beschikking gestelde publieke middelen doelmatig.

Met vriendelijke groet,

P.G. Kwak
voorzitter van bestuur

Inleiding

Het Grafisch Lyceum Amsterdam (GLA) verzorgt voorbereidend (vmbo) en middelbaar (mbo) beroepsonderwijs. De instelling biedt een breed scala aan opleidingen in de sector communicatie, informatie, media, design, technologie en kunst. Dit jaarverslag bevat een uiteenzetting van de ondernomen activiteiten en de behaalde resultaten van het GLA.

2004 was een 'rijpjaar' voor het GLA. De vier hoofdonderwerpen, zoals hiervoor door het bestuur genoemd, hebben verder gestalte en uitwerking gekregen door een gezamenlijke krachtsinspanning van alle medewerkers:

[subkop] Onderwijsvernieuwing

Het GLA-onderwijsconcept 'cirkelleren' (onderzoek, creatie, realisatie en presentatie) als gemeenschappelijke uitwerking van de onderwijsvisie van de school is de drijvende kracht die het handelen steeds verder bepaalt. Uitgangspunt daarbij blijft dat de leerling zelfstandig en actief het leerproces doormaakt, onder begeleiding van een docententeam. Het onderwijsvernieuwingproject (OVP) heeft vele uitwerkingen en instrumenten voor studenten en docenten gerealiseerd voor de meeste opleidingen. De uitgeteste en bijgestelde onderwijskundige ideeën zijn gedeeltelijk en worden verder worden geïmplementeerd. Het vernieuwingsteam vmbo heeft de werkplaatsstructuur Grafimedia uitgewerkt en vertaald in de opzet van een grafimedia-plaza. Het examenprogramma Grafimedia is uitgetest, geëvalueerd en bijgesteld.

[subkop] Structurele uitbouw en borging kwaliteitszorg en examinering

In 2004 heeft het GLA een sprong voorwaarts gemaakt ten aanzien van kwaliteitsverbetering en kwaliteitszorg. De opzet van interne audit teams en zelfevaluatie verslagen is met waardering ontvangen door de Inspectie van het Onderwijs. De structurele borging van het systeem van kwaliteitszorg verdient continue aandacht. Met name op het gebied van de examenorganisatie en de externe en interne legitimering moeten extra inspanningen worden verricht.

[subkop] De docententeams

Het werken met het nieuwe GLA-onderwijsconcept heeft geleid tot een aangepaste organisatievorm, waarvan docententeams de pijlers vormen. De personele- en organisatieontwikkeling kent ook een eigen dynamiek. Met deze organisatie op kleinere schaal en afgestemd op de menselijke maat is de betrokkenheid en het lerend vermogen van docententeams toegenomen. De teams voelen zich meer verantwoordelijk voor het welbevinden en het succes van hun deelnemers en om kwaliteitsverbeteringen door te voeren. Docenten hebben nu mogelijkheden om integraal samen te werken aan de didactische vormgeving en de onderwijsverzorging en daarin de taken onderling beter te verdelen. De vakexpert is in dit verband meer een teamspeler geworden met een andere werkwijze.

[subkop] Aanpassing huisvesting

De architect heeft op basis van de gekozen toekomstige huisvestingssituatie en de programma's van eisen het definitieve ontwerp gemaakt voor de huisvestingsplannen van de locaties Dintelstraat en Contactweg. De uitvoering van het nieuwe huisvestingsprogramma is een langdurig en ingewikkeld planningsproces met voortdurende bijstellingen. De deels gerealiseerde en nog uit te voeren renovatie en nieuwbouw zijn en worden zoveel mogelijk parallel uitgevoerd in overwegend lege gebouwen. De verhuisbewegingen voor de tijdelijke huisvestingslocaties zijn vlot geregeld en zonder grote problemen uitgevoerd en sloten goed aan op de plannings. Het onderwijs heeft hier nauwelijks hinder van ondervonden. De renovatie van het gebouw Dintelstraat is volgens planning grotendeels afgerond in 2004. De herinrichting, de officiële heropening en de ingebruikname zijn begin 2005 gepland. Voor de

Contactweg verlopen de voorbereidingen voor de bouwplannen volgens schema. Eind 2004 heeft de aanbesteding plaatsgevonden en is bouwonderneming De Geus gekozen voor de uitvoering van de plannen. De eerste paal wordt begin 2005 geslagen. Eind dat jaar worden de aangepaste en uitgebreide gebouwen opgeleverd.

Het GLA blijft volop in beweging. Mede dankzij de innovatieve houding van de medewerkers die ik hier bijzonder voor dank. Ik wens u veel leesplezier toe.

Jan de Haas MBA
voorzitter college van bestuur

Kernactiviteit

Het Grafisch Lyceum Amsterdam verzorgt (voorbereidend) middelbaar beroepsonderwijs voor beroepen in de sector media, communicatie, informatie en kunst. Onze gekwalificeerde deelnemers vinden onder meer werk in de grafische industrie, bij uitgeverijen, bij (multi)mediabedrijven en in de branches communicatie, reclame en informatie. Het GLA is een van de vijf grafische lycea in ons land en bedient noordwest Nederland. Bijzonder is dat binnen het GLA onderwijs op zowel vmbo- als mbo-niveau wordt aangeboden. Daardoor is doorstroming binnen hetzelfde instituut structureel ingebed. Bij het vmbo komen deelnemers vanaf het begin van de opleiding in aanraking met grafische- en vormgevingsaspecten. In de hogere leerjaren kunnen zij zich voorbereiden op doorstroming naar mbo-opleidingen van het GLA. Het mbo verzorgt basisberoeps-, vak- en middenkaderopleidingen op het gebied van vormgeven, management en techniek.

Daarnaast biedt het GLA op contractbasis (avond)cursussen en maatprojecten voor het bedrijfsleven en individuele cursisten die zich beroepsmatig willen bijscholen. Deze activiteiten worden uitgevoerd door het Grafisch Media Instituut (GMI), een onderdeel van de stichting dat op commerciële basis onderwijs aanbiedt.

[subkop] Aantallen deelnemers, cursisten en medewerkers

Verdeeld over het vmbo en mbo hebben in 2004 in totaal 2020 deelnemers onderwijs gevolgd aan het Grafisch Lyceum Amsterdam. De cursussen van het Grafisch Media Instituut werden door 344 cursisten gevolgd. In het kader van specifieke bedrijfstrainingen waren dat 187 cursisten.

De personeelsomvang, in fte's (fulltime equivalents) uitgedrukt, bedroeg 139,5 op 1 augustus 2004. In aantallen betekende dit 160 personeelsleden.

[in een kader] **Missie**

Het Grafisch Lyceum Amsterdam bedient de markt met een breed en innovatief opleidingsaanbod voor de sector media, communicatie, informatie en kunst. Het GLA creëert een duidelijke meerwaarde voor leerlingen, bedrijven en instellingen door beroepsonderwijs aan te bieden dat voortdurend inspelt op veranderende marktomstandigheden.

Strategische positionering

Ons beroepsonderwijs bevindt zich in een snel veranderende omgeving. Van verschillende kanten komen ontwikkelingen in hoog tempo op ons af: technologische- en marktontwikkelingen, maar ook toenemende concurrentie van andere onderwijsinstellingen onder invloed van een ruimere wetgeving. Aan de andere kant benutten wij als vakinstelling overeenkomstig dezelfde wetgeving de ruimte om ons opleidingsaanbod te verbreden, voor zover die verbreding duidelijke raakvlakken heeft met de kernactiviteiten.

De klant - de (potentiële) deelnemer - wordt kritischer bij de keuze uit het totale onderwijsaanbod dat ter beschikking staat. Potentiële deelnemers doen meer aan kwaliteitsvergelijking op basis van ondermeer de openbaarheid van de resultaten van inspectietoezicht. Het bedrijfsleven vraagt daarbij om een actuele en goede aansluiting van opleidingen op de marktbehoefte. Het GLA positioneert zich in deze omgeving als een innovatief onderwijsinstituut dat door middel van autonome groei de markt zo goed mogelijk bedient met een onderwijsaanbod, dat zich sterk richt op praktijk- en beroepssituaties.

Het Grafisch Lyceum Utrecht en het Grafisch Lyceum Amsterdam hebben in 2004 onderzocht of zij nauwer kunnen samenwerken. Beide instellingen zien in de aangepaste regelgeving onder de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) mogelijkheden en kansen hun positie als vakinstelling voor de sector grafimedia, media, communicatie, informatie en kunst te verstevigen en uit te breiden. De verdergaande samenwerking, mogelijk uitmondend in een fusie in 2006, draagt bij aan meer slagkracht in adequate innovatie, verbreding van het opleidingsaanbod en de benodigde investeringen. Eind 2004 is de onderzoeksfase afgerond. Dit heeft het perspectief van een fusie tussen beide instellingen dichterbij gebracht.

Organogram

Zie bijlage.

Beleid en prestaties

Dit onderdeel behandelt kort het beleid en de prestaties van de vier hoofdbeleidsterreinen. De tekst heeft verwijzingen naar de afzonderlijke hoofdstukken die gewijd zijn aan deze beleidsterreinen:

- onderwijs
- personeel & organisatie
- huisvesting
- financiën

[subkopje] Onderwijs: innovatie onderwijsaanbod, kwaliteit van het onderwijs en examinering

Het Grafisch Lyceum Amsterdam biedt de markt actueel en flexibel onderwijs. Dit vraagt om innovatie op basis van marktkennis, analyse daarvan en vertaling naar het opleidingsaanbod. Resultaten van investeringen in innovatie van het onderwijs zijn pas jaren later zichtbaar: de huidige deelnemer past het geleerde eerst toe in het bedrijfsleven na afronding van een twee- tot vierjarig opleidingstraject. Het GLA opereert in een dynamische markt, die zich kenmerkt door voortdurende productsanering en -ontwikkeling. Als gevolg hiervan was de laatste jaren een terugloop te signaleren bij de grafische opleidingen, zoals management en techniek. Aansluitend op de vraag uit de markt zijn nieuwe opleidingen ontwikkeld zoals: Grafisch Intermediair, Multimedia Vormgever, IT Mediaproductie, Inspiciënt/Theatertechnicus en Audiovisueel Medewerker. Via het traject van de onderwijsvernieuwing worden specialisaties en differentiaties in bestaande opleidingen aangeboden om de markt beter te bedienen zoals: fotografie, art & design en webmastering. Flexibele leerroutes hebben meer gestalte gekregen. Zo kan instroom op verschillende momenten plaatsvinden, kan overgestapt worden tussen opleidingen en kan iedere richting op kwalificatieniveau afgesloten worden. In het vmbo is de werkplaatsstructuur 'Grafimedia vmbo' ingevoerd en heeft het nieuwe examenprogramma als pilot gedraaid. De werkplaatsstructuur is ook toegesneden op de deelnemers bij Printmedia.

In 2004 heeft de kwaliteitszorg nieuwe impulsen gekregen. De beleidscyclus op basis van de beleidsagenda is verbeterd door de doorvertaling in managementcontracten voor ons hele instituut. De teams en hun teamleiders werken nu vanuit teamplannen en speerpunten. Daarmee wordt aan cyclische en systematische kwaliteitsverbetering gewerkt.

Meer informatie over het GLA-onderwijs kunt u lezen in hoofdstuk 2.

[subkopje] Personeel & Organisatie

'Het docententeam als basis' blijft de invalshoek voor verdere onderwijs- en organisatieontwikkeling. Een dergelijke onderwijsvorm is noodzakelijk voor het werken met het nieuwe GLA-onderwijsconcept. Teamleiders in opleiding zijn aangesteld en

worden ondersteund met een scholingsprogramma. In het kader van de nieuwe managementstructuur wordt het dagelijkse onderwijsmanagement door de unitdirectie gefaseerd overgedragen aan de teamleiders (in opleiding). De eerste stappen daartoe zijn gezet.

Op het gebied van personeelsbeleid is vooruitgang geboekt in de modernisering van de onderwijsorganisatie. Voor onderwijzend personeel wordt gewerkt met het vrije taakmodel op experimentele basis. Hierin worden de taken van een docententeam in overleg verdeeld. Er is een professioneel carrièrepatroon voor onderwijsgeevenden uitgewerkt: onderwijsassistent, instructeur, docent en teamleider.

Voor alle functies wordt gewerkt aan het vaststellen van een competentieprofiel, opgebouwd uit generieke en beroepsspecifieke competenties. Als eerste zijn deze competenties vastgesteld voor de teamleider. Om competenties adequaat te kunnen beoordelen zal het systeem van functioneren en beoordelen daarop worden aangepast. Het traject van teamvorming en -ontwikkeling bij docententeams en teamleiders is in 2004 voor het merendeel doorlopen.

Meer informatie over Personeel & Organisatie treft u aan in hoofdstuk 3.

[subkopje] Huisvestingsprogramma

De huisvesting van het GLA voldeed niet aan de eisen die het projectonderwijs stelt. In 2003 is een keuze gemaakt voor de toekomstige huisvestingssituatie, zijn programma's van eisen opgesteld en is een voorontwerp gemaakt voor Dintelstraat 15 en Contactweg 36. Het bouw-, renovatie- en verhuistrajec is een uiterst complex planningsproces met de nodige financiële risico's. De renovatie en nieuwbouw vinden zoveel mogelijk parallel plaats in overwegend lege gebouwen. Dit betekent een verhuizing naar tijdelijke locaties. De renovatiewerkzaamheden van de locatie Dintelstraat 15 zijn zo goed als afgerond en aan de locatie Contactweg 36 zijn ze gestart. Alle tijdelijke verhuizingen zijn uitgevoerd.

In hoofdstuk 4 treft u meer informatie aan over het huisvestingsbeleid.

[subkopje] Financiën

De financiële positie van het Grafisch Lyceum Amsterdam is uiterst gezond. In het licht van de vele beleidsinspanningen is een behoedzaam financieel beleid gevoerd. De solvabiliteit en liquiditeit van het GLA liggen boven het landelijk gemiddelde. De basis voor de inkomsten zijn de deelnemersaantallen en het rendement op de opleidingen in de bekostigde opleidingen, aangevuld met het resultaat uit de commerciële opleidingen van het Grafisch Media Instituut (GMI).

Er is een gezonde groei van het aantal deelnemers met gemiddeld 3-4% per jaar en deze trend zet zich voort. Bekostiging van de school vindt plaats op basis van het aantal deelnemers maar ook op basis van het aantal uitgereikte diploma's. De bijdrage van het GMI, betreffende de commerciële opleidingen, aan het resultaat van het GLA was zeer beperkt door de zeer matige economische context. Bovenaan de agenda staan aandacht voor het rendement (doorstroom en diplomering) en de bijdrage van het GMI aan het resultaat van het GLA.

Het beleid van de instelling is vertaald in financiële plannen voor onderwijs, personeel, materiële exploitatie en het investeringsprogramma huisvesting, infrastructuur en inventaris. De investeringsprogramma's zijn financieel uitgewerkt in een meerjarenraming, die door de accountant en de inspectie als verantwoord zijn beoordeeld.

In hoofdstuk 5 treft u de financiële gegevens van het GLA aan.

Onderwijsvernieuwing

Het Grafisch Lyceum Amsterdam zit in de laatste fase van het onderwijsvernieuwingsproces, dat in 2001 is gestart. Deze vernieuwing is ingrijpend voor het onderwijs, de begeleiding, de examinering, de teamontwikkeling van docenten en de ondersteunende organisatie.

Het GLA-onderwijsconcept 'cirkelleren' is de weerslag van de beleidsvisie op het onderwijs. Daarmee is het de drijvende kracht voor de ontwikkeling van een totaalproduct van onderling samenhangende leertrajecten en de begeleidende, digitale en andere facilitaire ondersteuning daarvan. Cruciaal blijft dat de deelnemer beroepsrelevant, zelfstandig, actief en vooral praktisch, veelal in teamverband het leerproces en de vereiste competentieontwikkeling doormaakt, onder begeleiding van een docententeam. In deze als projectgestuurd onderwijs aangemerkte onderwijsvorm wordt onderstaande GLA-cirkel doorlopen, die onlangs is aangevuld met het competentiegebied evaluatie.

De GLA-cirkel

De deelnemer doorloopt verschillende leertrajecten die zijn samengesteld uit een gevarieerd aanbod van beroepspraktijkgeoriënteerde projecten. Verbetering van zowel de examinering, de bedrijfsprojecten en het begeleidingsmodel met tutoring en coaching is in de onderwijsvisie doorgevoerd, alsmede van projecten in de vorm van BPV en vrije ruimte. Het onderwijsvernieuwingsproject zal in 2006 volledig zijn gerealiseerd. De nadruk ligt de komende jaren op de uitbouw van de digitale en organisatorische ondersteuning van het vernieuwde onderwijs.

Voor het mbo is een proeftuinstatus gerealiseerd, die nu organisatorisch wordt ingebed. In de eindfase van de mbo-opleidingen is het experiment met bedrijfsteams, die projecten opzetten in samenwerking met het bedrijfsleven, structureel gemaakt. In het tweede leerjaar mbo zijn de examinerende cycli 5 en 8 afgenomen, geëvalueerd en bijgesteld. De examenorganisatie en -structuur zijn ingebed in de algehele organisatie aan de hand van het toetsbeleidsplan, het handboek examinering en de handleiding auditing examinering. Het project dat hiervoor was aangegaan met De Eindhovense School, om de organisatie in te richten conform standaarden van het KCE (Kwaliteits Centrum Examinering), is medio 2004 afgerond. Verder is het Bureau Bedrijfscontacten (BBC) aangepast vanuit het vernieuwde onderwijs en de marktontwikkelingen, die daartoe in kaart zijn gebracht.

Stand van zaken per september 2004:

- er zal bij de niveau 4-opleidingen integraal worden gewerkt met cirkelboeken als aansturing voor de onderwijsprojecten op basis van het onderwijsconcept en volgens de begeleidingsopzet met tutoring en coaching;
- er wordt nagedacht over vernieuwing van het lesprogramma van de niveau 2- en 3-opleidingen Printmedia door gebruik van de werkplekkenstructuur;
- de niveau 3-opleidingen Audiovisueel Medewerker en Inspiciënt Theatertechnicus zijn geherstructureerd. Het bedrijfsleven is vanaf het begin van het leertraject nauw bij het programma en de beoordeling betrokken.

Het vernieuwingsteam vmbo heeft de werkplaatsstructuur voor de grafimediapraktijk ingevoerd als voorbeeld voor de andere leerdomeinen. Ook andere vernieuwingsactiviteiten zoals de projectweken vonden een succesvolle voltooiing vanuit de GLA-visie. In het kader van 'De school centraal' is verdere ontwikkeling van taalbeleid en zorgstructuur vormgegeven. Het nieuwe examenprogramma voor het vmbo Grafimedia heeft als pilot gedraaid.

Het vmbo heeft de licentie voor het leerwegondersteunend onderwijs in 2004 in de wacht gesleept en richt zich nu op de aanvraag van de gemengde leerweg. De gemeente Amsterdam heeft een bijdrage geleverd aan de optimale inrichting van de werkplekkenstructuur door geld ter beschikking te stellen voor extra inventaris.

Opleidingsaanbod per september 2004:

De volgende wijzigingen in ons opleidingsaanbod hebben zich voorgedaan ten opzichte van het vorige jaar:

- het geïntegreerde traject Grafische Technieken voor educatie en beroepsonderwijs, een samenwerkingsproject tussen ROC van Amsterdam en ons instituut, is na gedegen voorbereiding en mislukte eerdere pogingen nu wel gestart in het schooljaar 2004-2005;
- met ingang van het schooljaar 2004-2005 is een tweede instroommoment voor de niveau 4-opleidingen gerealiseerd;
- De kopklas VMBO is bij het MBO ondergebracht.

Kwaliteitszorg en examinering

In het najaar 2004 heeft de onderwijsinspectie het GLA onderworpen aan een jaarlijks onderzoek. Voor de opleidingen Podium- en evenemententechniek en AV-productie is een onderzoek kwaliteitsverbetering uitgevoerd. De onderwijsverzorging en de opbrengsten geven een goed beeld te zien.

De aanzet, die is gemaakt met verbeteringslagen door middel van het werken aan speerpunten, begint vruchten af te werpen. Het komt er de komende tijd voor de teams op aan om hiermee kwaliteitscycli te doorlopen.